

til at gjøre mig bekendt dermed, var indskrænket til faa Dage, maa jeg veri søge Undskyldning, fordi foranstaaende Beskrivelse baade er kort og maafsee noget ufuldstændig. Mine egne Jagttagelser og de mundtlige Meddelelser, jeg samlede hos de altenborgske Bønder, har jeg hist og her suppleret ved Afbenyttelse af tvende Skrifter „Einige Nachrichten über den Bezirk des Kreisamts Altenburg,“ og „die altenburgische Landwirthschaft, von Linde.“

Haraldslund i December 1843.

U. B. Krarup.

Den landoekonomiske Lærestalt paa Haraldslund.

(Indberetning til det Kgl. Landhuusholdningselskab).

Da Fregventsen af unge Menneſter, der ønske Opdragelse som Elever paa denne Lærestalt, i de senere Aar stadig har tiltaget, og man endnu ikke, saavidt mig bekendt, andenſteds i vort kjære Fædreland har begyndt at oprette noget lignende Institut, fandt jeg i disse Omſtændigheder en Opfordring til at imødekomme mine Medborgeres Tillid, og foretog mig i afvigte Aar at udvide det her værende Locale saaledes, at jeg herefter kan modtage et dobbelt saa stort Antal

af Elever som forhen, eller at jeg i det Hele kan have Plads til 25 Elever, hvilket Antal ogsaa siden 1ste Novbr. f. A. har været antaget.

Siden afvigte 1ste Octbr. er indrettet en særegen Deconomie for Institutets Lærere og Elever.

I afvigte Sommer deeltog Eleverne ligesom forhen i alle forefaldende Markarbeider, og havde i Foraarstiden Leilighed til at øve sig i Træplantning. I en Tid af 4 til 5 Uger blev af Hr. Candidat Lange givet Underviisning i Botanik, saaledes at en Afdeling af Eleverne hver halve Dag deeltog deri, medens den anden var sysselsat med Markarbeide. Eleverne ere nemlig nu inddeelte i 2de Afdelinger, der i Vintersemestret deels have fælleds, deels særskilte Underviisningstimer. Underviisningen har været givet i samlede Forniddagstimer, nemlig fra 1ste Nov. til 1ste Febr. 3 Timer daglig, og siden 1ste Februar, da Hr. Forskandidat Meyer tiltraadte sin Function som Lærer ved Institutet, 4 Timer daglig, nemlig fra 8—12; dog har øverste Afdeling desuden ugentlig 4 Underviisningstimer om Eftermiddagen.

I Henseende til Fordelingen af de forskjellige Lærefag, da har jeg underviist i Agerdyrkningslæren og enkelte Grene af Besætningsvæsenet, hvilket Fag forøvrigt har været overdraget Hr. Dyrlæge Laurigen, der navnlig i denne Vinter har læst over Heste- og Dvægavl, samt ledet den ældre Afdelings Repetition af Anatomie og Hestens Exterieur. Hr. Cand. theol. Boss har havt Mathematik i særskilte Timer med

hver Afdeling, samt Tydsk og Danst med den yngre Afdeling. Hr. Forsticandidat Meyer underviser i Landmaaling, Niveltering og Forstvæsen, og leder den ældre Afdelings Repetition af Botanik og Engculturen.

I Huggehuset øves Eleverne stifteweis i Medskabernes Brug og Forsærdigelse af Agerdyrkningsredskaber.

Den Admissionseramen, som i de senere Aar er afholdt med de indtrædende Elever, bidrager efter mit Skjonnende til, at de unge Mennesker medbringe bedre Forkundskaber end i Almindelighed tidligere var Tilfældet; imidlertid ere Fordringerne ved denne Prøve ikke store, og jeg troer, at de først efterhaanden bør skærpes, fordi de Unglinger, man forhen bestemte for Landvæsenet, meget hyppigt gif ind i dette Fag med yderst indskrænkede Forkundskaber, og Bigtigheden af en god Forberedelse er endnu neppe ganske almindelig erkjendt.

Af 13 unge Mennesker, der i afvigte Aar underkastede sig denne Prøve, erholdt een Hovedkarakter: mg, een gd +, 7 gd og 4 temmelig godt.

Vel har det været Tilfældet, at enkelte, der ere indtraadte med meget simple Forkundskaber, her have taget sig godt op, og gjort en meget tilfredsstillende Fremgang; men ikke desto mindre er det af sig selv klart, at det er særdeles ønskeligt, at de unge Mennesker ved Indtrædelsen maatte medbringe gode Forkundskaber, da deres Fremgang derved meget befordres.

De Elever, der fortiden frequentere Institutet, ere:

a. den ældre Afdeling:

- 1) Laurig Estrup, Pleiesøn af Hr. Etatsraad Estrup til Kongedal.
- 2) Emanuel Fogh, Søn af Hr. Pastor Fogh i Nykjøbing paa Falster.
- 3) Laurig Hansen, Søn af Hr. Pastor Hansen i Dnslev paa Falster.
- 4) Cecilus Becher, Søn af Hr. Pastor Becher i Bester Hæstinge i Fyen.
- 5) Casper Holten Jensenius, Søn af afdøde Pastor Jensenius i Sjælland.
- 6) Christen Møller Holst, Søn af Hr. Pastor Holst til Errindlev paa Volland.

b. den yngre Afdeling:

- 7) Adam Rafn, Søn af Hr. Pastor Rafn i Nordrup i Sjælland.
- 8) Frederich Rasmussen, Søn af afdøde Professor Rasmussen i Kjøbenhavn.
- 9) Baldemar Nedsted, Søn af Hr. Oberstlieutenant Nedsted i Kjøbenhavn.
- 10) Christian D. Monrad, Søn af afdøde Pastor Monrad i Østeralling pr. Randers.
- 11) Anton Schrøder, Søn af Hr. Godsforvalter Schrøder paa Svenstrup i Sjælland.
- 12) Niels Hansen, Bondesøn fra Horne ved Faaborg.
- 13) Ludvig Parelus, Søn af Hr. Kammerraad, Amtsforvalter Parelus i Nykjøbing paa Falster.
- 14) Christen Gr. Mørch, Søn af Hr. Cancellieraad Mørch i Aalborg.

- 15) Johan Peter Gad, Søn af Hr. Procurator Gad i Stege.
- 16) Hans Nielsen, Søn af en Fæstebonde i Sandbjerg paa Volland.
- 17) Marcus A. S. Ravn, Søn af afdøde Pastor Ravn i Dalbyneeder.
- 18) Ditto Søderberg, Søn af afdøde Major Søderberg i Aalborg.
- 19) Hans Gross, Søn af Hr. Justitsraad Gross, Toldinspecteur i Kolding.
- 20) Henrich Schulz, Søn af Hr. Kammerraad Schulz i Skagen.
- 21) Johan Schroder, Broder til Nr. 11.
- 22) Edvard Hellemann, Søn af afdøde Møller Hellemann af Nye Mølle ved Roeskilde.
- 23) Johan Fr. Chr. Aldeveldt, Søn af Hr. Pastor Aldeveldt til Bloustrød pr. Hirschholm.
- 24) Harald Grønbech, Søn af Hr. Kammerraad Grønbech til Eskjer i Salling.
- 25) Frd. Siegfr. Rosen, Søn af Hr. Pastor Rosen til Lille Lyndbye pr. Frederiksborg.

Af disse dimitteres iaar Estrup, Fogh, Hansen, Becher og Holst. Samtlige Elever fremstille sig ved den offentlige Examen, som i dette Aar afholdes den 12te og 13de April*).

*) Den, strax efter Examens Afholdelse, til Selskabet indsendte Characterliste udviser, at Estrup fik som Hovedcharacter „ubm. godt“ og de fire andre Dimittenter „meget godt.“

For at vedligeholde den nødvendige Rørlighed og Orden, samt for at værne om den gode Tone iblandt Eleverne indbyrdes, have de en Forening imellem sig, der allerede i flere Aar har bestaaet. Enhver Forsyrrrelse, Uorden eller Ufømmelighed i Ord eller Gjerning straffes med en liden Mulct, der tilfalder en fælleds Kasse. Ved denne Indretning lettes Tilsynet med de unge Mennesker, og deres Forhold har i det Hele været agtværdigt.

Fortiden har jeg et Antal af 9 Lærlinger, hvoraf 7 ere mig anbetroede af Landhuusholdningssekskabet. Vinteraftenen anvende de flittigen til Læsning, og have 2 til 3 Gange ugentlig Underviisning i Landoeconomiens vigtigste Læresætninger, samt i Regning og Rettskrivning.

Ogsaa have de stiftewiis Dvelse i Huggehuset, og deeltage forøvrigt i alle forefaldende Arbejder.

Alle disse unge Mennesker vise særdeles megen Flid og Værelyst, og ville ved den offentlige Examen godtgjøre en ret antagelig Fremgang.

Februar 1844.

U. B. Krarup.
